



## REUNIÓ DE LA JUNTA DE CAIXERS

Caràcter: extraordinària  
Dia: 4 de febrer de 2020  
Hora: 20:00 hores  
Lloc: Sala de Juntes de l'Ajuntament

El President disculpa la seva absència però sol·licita als presents que continuïn amb la labor de la millora de l'ordenança.

El regidor de Festes s'afegeix a la reunió a les 20:45 h.

Les modificacions fetes fins a les hores son:

### ESBORRANY PROTOCOLS DE LES FESTES DE SANT JAUME

#### 1- Introducció

#### 2- Junta de Caixers

- 2.1. Membres de la junta i procediment d'elecció
- 2.2. Requisits per formar part de la junta de caixers.
- 2.3. Funcions de la junta de caixers.
- 2.4. Reunions.

#### 3- La Colcada

- 3.1. Requisits
- 3.2. Inscripcions
  - 3.2.1. Normes de les inscripcions
  - 3.2.2. Inscripció a les tandes
  - 3.2.3. Inscripció al darrer toc
- 3.3. Convidades
- 3.4. Ordre de la colcada
- 3.5. Indumentària dels caixers i cavallers
- 3.6. Característiques dels cavalls
- 3.7. Indumentària dels cavalls

#### 4- Comportament de caixers i cavallers

- 4.1. Normes generals
- 4.2. Normes de la colcada
- 4.3. Salutacions
- 4.4. Sancions
  - 4.4.1. Faltes lleus
  - 4.4.2. Faltes greus
  - 4.4.3. Faltes molt greus





## 1- Introducció

Les festes patronals menorquines harmonitzen un viu folklore tradicional amb una creativa participació popular. Les festes de Sant Jaume han estat sempre acomodades a les circumstàncies canviants del temps i de les costums i formen part de la mateixa història des Castell.

Els protocols que presentem, i que fan referència a la colcada i als actes tradicionals, no consideren la nostra festa com una celebració inalterada o inalterable, sinó que són un intent de manifestar per escrit la tradició oral i les innovacions que es van introduint. Així es popularitzarà el seu cerimonial, ajudarà a que es mantengui amb la màxima dignitat i servirà de fonament per posteriors reflexions i acomodacions.

## 2- Junta de Caixers

### 2.1. Membres de la junta i procediment d'elecció

A finals de setembre i en la línia de continuïtat amb l'antiga Obreria de Sant Jaume, s'elegeix la junta de caixers per un període de dos anys, amb la missió d'organitzar i presidir la "Colcada" i els actes tradicionals de les festes. Amb prou temps d'antelació, el president de la junta de caixers, convoca la junta i el grup de cavallers des Castell. El dia assenyalat es procedeix a fer el sorteig per als càrrecs que ho requereixen, tenint en compte les persones que s'hi han presentat:

- El **Caixer batlle** : és el Batlle, regidor del consistori o altra persona en que el Batlle delega la seva representació.
- El **Caixer capellà** : Conegut popularment com a "Capellana", és el rector de la parròquia del Roser o bé ho pot delegar a un altre capellà de la diòcesi.
- El **Caixer menestral o casat** : És un cavaller del terme, casat i elegit per sorteig entre els qui es presenten com a candidats.
- El **Caixer pagès** : És un pagès del terme, elegit per sorteig entre els qui es presenten com a candidats. Si no n'hi ha cap del terme, el grup de cavallers del terme proposarà alguns candidats d'altres pobles; s'elegirà per sorteig d'entre ells.
- El **Caixer sobreposat o fadrí** : És un cavaller fadrí del terme, elegit per sorteig entre els qui es presenten com a candidats. Tindrà entre 18 i 40 anys i no podrà haver estat mai sobreposat. (S'entén com a fadrina aquella persona que no és casada ni viu en parella.)
- Els **Caixers vocals** : Son cavallers del terme, elegits per sorteig d'entre els qui es presenten com a candidats. En seran elegits dos.
- El **fabioler o fabiolera** : ha de ser del terme, és elegit per sorteig entre els qui es presenten com a candidats. Si no n'hi ha cap al terme, el grup de cavallers del terme proposarà alguns candidats d'altres pobles i d'entre ells se'n elegirà un. Es contempla també la possibilitat de fer tanda amb altre





fabioler i en aquest cas, es posaran d'acord entre ells per repartir-se les tandes, en cas de no haver-hi acord, es farà per sorteig.

De tots els càrrecs elegits per sorteig, s'en triaran 2 de suplents.

## 2.2. Requisits per formar part de la junta de caixers.

Per poder ser membre de la junta de caixers es requereix als cavallers:

1. Haver sortit a la festa almenys tres anys.
2. Tenir cavall de festes propi amb excepcions aprovades per la junta de caixers i pel grup de cavallers des Castell.
3. Tenir 18 anys, exceptuant el fabioler, que estarà exent d'aquest requisit.

## 2.3. Funcions de la junta de caixers.

La funció de la junta de caixers és vetllar per les nostres festes patronals. Prendre les decisions oportunes, tenint en compte la importància de l'esdeveniment que representa la continuïtat de la celebració de la festa del nostre patró. Té la potestat de resoldre tot allò que afecta l'organització de la colcada, sempre respectant aquesta ordenança.

La junta de caixers obre i tanca la colcada.

Així idò, les funcions principals són:

- Que es respecti el compliment d'aquests protocols.
- Participar en la modificació d'aquests protocols.
- La interpretació dels protocols.
- Resoldre tots els casos que no s'hagin previst en aquests protocols i tots els fets sobrevinguts durant el transcurs de la "colcada".

Els membres de la junta de caixers tenen veu i vot en totes les votacions i es comprometen a assistir a les reunions convocades.

- El **Caixer batlle** : representa la corporació municipal. És l'encarregat de presidir la colcada.
- El **Caixer capellà** : representa l'estament eclesial. És l'encarregat de presidir els actes religiosos.
- El **Caixer menestral o casat** : representa l'estament familiar. Té la funció de suplir el caixer batlle en cas d'absència dins la colcada.
- El **Caixer pagès** : representa l'estament de la pagesia. Té la funció de recolzar el caixer batlle.
- El **Caixer sobreposat o fadrí** : representa el jovent del terme i és l'encarregat de portar la bandera i representar al terme.
- Els **Caixers vocals** : Tenen la funció de vetllar pel bon funcionament de la colcada.
- El **fabioler o fabiolera** : Té la funció de donar inici i fi a les festes i és l'encarregat de marcar el recorregut de la colcada sonant el tambor i el flabiol.





## 2.4. Reunions.

La junta de caixers es reunirà tantes vegades com sigui necessari, amb l'aprovació prèvia del president. Les funcions de secretari corresponen al funcionari de l'àrea de cultura de l'ajuntament, i a aquesta persona li correspon estendre les actes de les reunions de la junta.

Perquè les reunions, així com les decisions, es considerin vàlides, han d'assistir-hi almenys la meitat més un dels membres de la junta.

Els suplents dels diferents càrrecs poden ser convocats a les reunions, en les quals tindran veu però no vot. Puntualment també es poden convocar aquelles persones que es considerin idònies per a desenvolupar correctament les funcions de la junta.

## 3- La Colcada

La colcada està formada pels següents membres:

- Caixer batlle.
- Caixer capellà
- Caixer menestral o casat
- Caixer pagès
- Caixer sobreposat o fadri
- Caixers vocals
- Fabioler/a
- Cavallers.

### 3.1. Requisites

Per inscriure's s'haurà d'estar empadronat en el municipi des Castell, amb antiguitat mínima d'un any, o bé tenir forts vincles familiars o afectius amb el poble, que seran valorats per la junta de caixers; i haver renunciat per escrit, a pertànyer a la junta de cavallers del poble on estigui empadronat actualment, com a requisit indispensable. Els càrrecs de fabioler, caixer capellà i caixer pagès resten exclosos d'aquest requisit atenent al que disposa el punt 2.1.

### 3.2. Inscripcions

#### 3.2.1. Normes de les inscripcions

- L'ajuntament designarà el nombre de cavalls que podran participar en la festa, consensuadament amb la junta de caixers.
- L'ajuntament des Castell farà públic el període i la documentació a aportar per fer l'inscripció, dels caixers i cavallers del terme.
- Qualsevol situació que no vengui recollida en aquest punt d'inscripcions, serà considerada, particularment per la junta de caixers, amb el





vist i plau del grup de cavallers.

- Qualsevol cavaller que no pugui sortir, ho ha de comunicar set dies abans voluntàriament, a partir d'aquesta data tindrà que aportar justificant del veterinari, metge, feina, etc. L'incompliment d'aquest punt, es considerarà falta lleu, tinguent com a conseqüència les sancions estipulades al punt ....

### 3.2.2. Inscripció a les tandes

- La festa es divideix en tres tandes a cavall, el dissabte de Sant Jaume, el matí de Sant Jaume i el capvespre.

- Els cavallers es podran inscriure a qualsevol de les tres tandes indistintament.

- Les tandes hauran de complir obligatòriament els següents punts:

1. Que el dissabte de la festa hi hagi mínim un 80% de participants en comparació amb el diumenge.

2. Que a la tanda del capvespre hi hagi un mínim de 25 cavallers.

- En cas de que no s'arribes a aquests mínims, es faria un sorteig entre tots els cavallers que surten a la festa. I sempre triar un mínim de 5 suplents per poder complir amb els mínims d'assistents a la tanda del capvespre del dia de la festa.

### 3.2.3. Inscripció al darrer toc

Els cavallers es podran inscriure al darrer toc, és a dir, a la tanda del capvespre. Aquesta tanda es regirà per les següents normes:

- La capacitat màxima de la plaça és de 33 cavalls, incluint la junta de caixers que son vuit i es col·loquen, sis al mig de la plaça i el caixer batlle i capellana que es col·loquen a la portalada de l'ajuntament. Si la inscripció a aquesta tanda, supera aquest número, es seguirà aquest procediment:

1. Quedaran descartats d'entrar a la plaça els cavallers, si ni ha, que surten per primera vegada.

2. Quedaran descartats d'entrar a la plaça els cavalls que surten per primer anya les festes de pobles.

3. Si encara es supera aquest número, es procedirà a fer un sorteig entre tots els cavallers apuntats a la tanda del capvespre, exceptuant, la junta de caixers.

### 3.3. Convidades

- Si el nombre d'inscripcions no supera la xifra màxima establerta per l'Ajuntament, esprocedirà, a criteri del consistori, baix l'assessorament de la junta de caixers, a convidar cavallers d'altres termes, adreçant les invitacions a les respectives juntes.

- El batlle, com a representant del consistori, podrà convidar fins a tres





cavallers a participar en la colcada.

- El caixer capellà, com a representant eclesiàstic, podrà convidar a un cavaller a participar de la colcada.

### 3.4. Ordre de la colcada

La colcada ha de seguir aquest ordre:

- El primer és el fabioler que obre la formació.
- El segueix el caixer sobreposat o fadrí, que porta la bandera.
- A continuació el caixer menestral o casat.
- Seguidament els caixers vocals que tindran mobilitat dins la colcada en funció de les necessitats.
- Després tots els cavallers del terme que tinguin fins a 39 anys complerts, sempre respectant l'ordre d'edat (els més joves davant i els més grans darrere).
- Els segueixen els cavallers convidats dels diferents pobles, respectant l'ordre de celebració de les seves festes patronals.
- A continuació els convidats primer de la capellana i després d'alcaldia.
- Segueixen els cavallers majors de 39 anys.
- Seguidament el caixer pagès.
- Tanquen la comitiva, el caixer capellà i el caixer batlle.

Qualsevol alteració d'aquest ordre, ha de ser autoritzada per el caixer batlle.

### 3.5. Indumentària dels caixers i cavallers

La indumentària del Caixers i Cavallers haurà de ser impecable, amb la major pulcritud possible, evitant-se l'ús de robes desgastades, descolorides o velles, que deslluesquin la imatge de la festa. Els calçons blancs hauran de ser calçons de vestir. No es permetran calçons d'equitació o texans blancs.

- El **caixer batlle** : vestirà calçons, camisa, guardapit, guants i corbatí blancs; levita, botes de pell amb esperons, i cinturó negres; guindola; bastó de batlle; fuet amb mànec d'argent; medalla d'alcaldia, d'argent, amb l'escut municipal de Sant Jordi gravat, penjada pel coll amb un cordó dels colors nacionals.
- El **caixer capellà** vestirà calçons, guardapit, capa i levita negres; clergyman, botes de pell amb esperons, guindola, guants blancs i fuet amb mànec d'argent.
- El **caixer casat** vestirà calçons, camisa, guardapit i corbatí blancs; levita, botes de pell amb esperons, i cinturó negres; guindola; i un fuet de tireta de bou amb dos flocs vermells als caps.
- El **caixer pagès** vestirà calçons i camisa blancs, guardapit i corbatí negre; levita, polaines, calcetins i cinturó negres; esperons; guindola i







fuet de tireta de bou amb dos flocs vermells als caps.

- El **caixer fadrí** , si és Menestral, vestirà calçons, camisa, guardapit i corbatí blancs; levita, cinturó, calcetins i botes de pell negres; esperons; guindola i fuet de tireta de bou amb dos flocs vermells als extrems. Si és pagès ha de dur la mateixa vestimenta que el caixer pagès.
- Els **caixers vocals** , vestiran camisa i calçons blancs, levita, corbatí, cinturó, polaines, calcetins i sabates negres; esperons; guindola i fuet de tireta de bou amb dos flocs vermells als caps.
- El **fabioler** , vestirà camisa i calçons blancs, levita, corbatí, cinturó, polaines, calcetins i sabates negres; guindola, tambor i flabiol.
- Els **cavallers** , vestiran camisa i calçons blancs, levita, corbatí, cinturó, polaines, calcetins i sabates negres; esperons; guindola i fuet de tireta de bou amb dos flocs vermells als caps.

### 3.6. Característiques dels cavalls

- Seran admesos tots els cavalls sencers, a ser possible de raça menorquina.
- No s'admetran cavalls que no siguin de talla normal, és a dir, ponies, cavalls sards, etc.
- Hauran de ser animals acostumats a les experiències de les festes, a la fi d'evitar accidents i desgràcies, a excepció de treure un potro o un cavall que surti per primera vegada. Cal remarcar que en aquest cas, està permès sortir una sola tanda el primer any.
- El cavall haurà de ser menat amb una sola mà.

### 3.7. Indumentària dels cavalls

- El cavall del **caixer batlle** haurà de dur brida de cuir i regnes negres; sella menorquina; pitral de l'Ajuntament; davallcua; gualdrafa de l'Ajuntament amb l'escut; cua amollada i pentinada. No portarà ornaments a la brida.
- El cavall del **caixer capellà** haurà de dur brida i regnes de cuir negres; sella menorquina; pitral adequat a l'estament eclesiàstic; davallcua; gualdrapa brodada i cua amollada i pentinada. No portarà ornaments a la brida.
- El cavall del **caixer fadrí** haurà de dur brida i regnes de cuir negres, amb ornaments de flors de tela de qualsevol color a cada banda de la brida; un ornament amb mirall al front; gualdrapa brodada; un pitral creuat amb cor o anella; un sobrepitral amb picarols, i un pot per portar la bandera, propietat de l'Ajuntament; la cua recollida amb un adornament de flors de tela de colors.
- L'ase que munta el **fabioler** , haurà de dur brida i regnes de cuir negre, adornada amb flors naturals i sella menorquina; davallcua; gualdrapa brodada i la cua amollada.
- Els cavalls de la resta de Caixers i Cavallers, hauran de dur brida i regnes de cuir negres; amb ornaments de flors de tela de qualsevol color





a cada banda de la brida, un adornament amb mirall al front; gualdrapa brodada; un pitral creuat amb un cor o anella i la cua recollida amb un adornament de flors de tela.

## 4- Comportament de caixers i cavallers

### 4.1. Normes generals

- El comportament de tots els membres de la comitiva, sense excepció de cap tipus, ha de ser impecablement correcte, abstenint-se de beure alcohol, menjar, fumar o proferir males paraules, crits, etc., durant el cerimonial.
- Si per qualsevol motiu un caixer o cavaller s'ha d'absentar de la comitiva, ho comunicarà al Caixer Batlle, perquè ho autoritzi, com a president de la comitiva que és.
- No està permès als homes dur anelletes. I cap caixer i cavaller pot portar pins (a excepció dels cavallers des Castell que podran portar el pin dels 25 anys), i piercings.
- Tots els caixers i cavallers de la colcada han de dur la cara aclarida, és a dir els cabells recollits i un maquillatge natural. Els únics colors que estan permesos per recollir-se i ornamentar-se els cabells son el blanc i el negre.
- El so del flabiol s'ha d'escoltar amb el màxim respecte.
- Als actes religiosos es guardaran les maneres en tot moment.
- En tot moment s'han d'acceptar i complir les decisions de la junta de caixers, moltes vegades transmeses per els caixers vocals.
- Una vegada concluit el cerimonial de les festes, no és permès seguir portant la indumentaria de la festa referida a l'apartat 3.5 d'aquesta ordenança.

### 4.2. Normes de la colcada

- Tots els caixers i cavallers han de esperar sense guindola i damunt del cavall a que sigui el moment d'incorporar-se a la colcada.
- Els cavallers fora poble sempre, alhora del replec, s'han de replegar a l'Església del Roser a l'hora indicada per els membres de la Junta durant el transcurs de la junta celebrada abans de les festes.
- No es podrà davallar del cavall sense motiu justificat.
- No es permetrà abandonar la formació ni l'ordre de la Colcada.
- No s'admeten buldrifes amb inscripcions relatives a altres pobles.
- S'ha de respectar sempre el Cavall, símbol de Sa Nostra Festa. Sigueu tan noblecom ell.

### 4.3. Salutacions

- El Caixers i Cavallers saludaran descobrint-se el cap quan passin per davant l'Ajuntament, les Esglésies, el Caixer Batlle i la Capellana.
- Tots els caixers i cavallers, durant del replec, hauran de saludar, descobrint-se el cap davant el caixer o cavaller que vagin a recollir.
- El Caixer Fadrí saludarà baixant lleugerament la bandera. No es podrà treure laguindola mentre tingui la bandera a la mà, inclòs a l'entrada a missa.







Es descobrirà una volta hagi deixat la bandera a la dreta de l'altar. Durant l'entrega de la bandera estarà descobert en tot moment.

- A l'entrada i sortida de missa es portarà el fuet a la mà esquerra i la guindola al a mà dreta.

#### 4.4. Sancions

El present règim sancionador és aplicable a tots els caixers i cavallers que participin en les nostres festes patronals, mitjançant el qual s'han de sancionar totes aquelles conductes impròpies que puguin tenir lloc durant aquestes festes patronals, tant si els caixers, cavallers i possibles infractors son residents al terme municipal, com si són caixers i cavallers provinents d'altres pobles. En cas d'incompliment de qualsevol apartat d'aquests protocols, la Junta de Caixers, emetrà les sancions que cregui oportunes.

Segons la gravetat de la infracció, aquestes es poden classificar en tres tipus de faltes: faltalleu, falta greu i falta molt greu.

##### 4.4.1. Faltes lleus

Tenen consideració de faltes lleus, les infraccions següents:

- No respectar l'ordre de la Qualcada.
- No lluir de manera impecable la vestimenta els dos dies de la festa.
- No respectar les normes establertes en els apartats 4.1 i 4.2 d'aquests protocols.
- No seguir els protocols establerts.
- No mantenir les bones formes dalt el cavall.

##### 4.4.2. Faltes greus

Tenen consideració de faltes greus, les infraccions següents:

- La comissió de tres faltes lleus.
- No haver presentat tota la documentació pertinent tant del cavall com la pròpia dins el termini establert.
- Assistir a actes no protocol·laris de les festes amb la vestimenta pròpia de les festes.
- No complir l'horari del repartiment de l'aigua-ros, com tampoc l'obligació de retornar porrons i marratxes al departament de la Policia Local una vegada acabat el repartiment.
- No prendre mesures per garantir la seguretat ciutadana, davant d'una reiterada mala conducta del cavall.

##### 4.4.3. Faltes molt greus

Tenen consideració de faltes molt greus, les infraccions següents:

- La comissió de dues faltes greus.
- La utilització indiscriminada del fuet o qualsevol altra mesura que pugui provocar risc de fer mal a les persones assistents.
- Participar a la Qualcada en evident estat d'embraguesa.





AJUNTAMENT DES CASTELL  
(BALEARS)

C/ Plaça S'Esplanada, nº 5  
07720 Es Castell (Balears)  
C.I.F. P-0706400-I  
Tlfno 971365193 /Fax 971365412

- No complir amb l'obligatorietat dels deures propis del càrrec, en cas de que es tengui.
- La participació en un conflicte verbal o físic entre dos o més membres de la Colcada durant el cerimonial.

Els caixers decideixen deixar sobre la taula la resta de punts per a proximes reunions.

I, sense més assumptes a tractar, la funcionaria de Cultura esten acte d'aquesta reunió, Margarita Saura Bennàsar, a Es Castell en la data de la signatura electrònica que consta sota d'aquest document.

Identif. doc. elect.: ES-07064-2020-174E2853-315C-4748-87AF-17E18B786ADD 05/02/2020 12:44:38 Pag.:10/10  
Ajuntament des Castell-07064- Org.:L01070645 Validar: <https://www.carpetaciudadana.org/escastell/validardoc.aspx>

